

Fósturlát snemma á meðgöngu

Lyfjameðferð

Þegar fósturlát verður snemma á meðgöngu eru notuð lyf sem heita mifepristone (Mifegyn) og misoprostol (Cytotec). Meðferðin fer fram í tveimur áföngum og tekur tvo daga. Fyrst er lyfið mifepristone tekið um munn og daginn eftir eru fjórar töflur af lyfinu misoprostol settar hátt upp í leggöng. Lyfið veldur samdráttum í leginu og mýkir leghálsinn. Það veldur verkjum og kemur af stað blæðingu. Ráðlagt er að byrja meðferðina snemma dags svo nóttin verði ekki svefnlaus. Ef þörf er á ráðleggingum meðan á meðferð stendur má hringja í hjúkrunarfræðing í síma 825 3739.

Helstu aukaverkanir lyfjameðferðar eru veikindatilfinning, vægur hiti (læгри en 38°C), ógleði og niðurgangur. Aukaverkanir ganga oftast yfir á 12 klukkustundum. Ráðlagt er að hafa einhvern fullorðinn hjá sér á meðferðardaginn.

Verkjameðferð

- Mælt er með að taka ibuprofen og paracetamol til verkjastillingar ef ekki er frábending fyrir notkun.
- Hámarksskammtar af ibuprofen eru 400 mg fjórum sinnum á sólarhring og paracetamol eru 1000 mg fjórum sinnum á sólarhring. Ráðlagt er að taka verkjalyfin um leið og misoprostol töflurnar eru settar upp til að minnka verki.
- Hægt er að nota heita bakstra á kvið til að lina verki.

Blæðing

- Blæðing hefst oftast 3–4 klukkustundum eftir misoprostol lyfjagjöf en það getur orðið bið á blæðingu í allt að fjóra daga.
- Magn blæðingar er einstaklingsbundin og það er eðlilegt að fá ríkulegar blæðingar með blóðlífrum.

- Eftir að blæðing hefst er gott að vera á hreyfingu og rölta um heima að minnsta kosti tvisvar á klukkustund. Einnig þarf að gæta þess að drekka að minnsta kosti einn lítra af vökva yfir daginn.
- Ef ekkert eða lítið hefur blætt 5-6 klukkustundum frá lyfjagjöf er tveimur misoprostol töflum bætt við. Þær þarf að sækja á móttökudeild kvenlækninga á Landspítala við Hringbraut.

Ráðleggingar eftir meðferð

- Ráðlagt er að vera undirbúin, kaupa verkjalyf og stór bindi til að eiga þegar þörf er á.
- Meðan blæðing er í hámarki er ráðlagt að vera heima, oft fyrsta sólarhringinn.
- Fara má í sturtu en ekki baðkar, sund eða heitan pott meðan blæðir. Eðlilegt er að blæði í 2-3 vikur.
- Eingöngu má nota bindi en ekki túrtappa eða álfabikar meðan blæðing varir.
- Forðast þarf samfarir meðan blæðir.
- Vægir túrverkir eru algengir fyrstu 1-2 vikurnar eftir lyfjameðferð.
- Næstu eðlilegu tíðablæðingar ættu að hefjast eftir 4-6 vikur og geta þær orðið ríkulegri en vanalega.

Eftirfylgd fimm vikum eftir meðferð

Fimm vikum eftir meðferðina er nauðsynlegt að taka þungunarpróf og fylla út spurningalista sem afhentur var á deildinni.

- Ef einhverjum spurningum er svarað neitandi er haft samband í síma 543 3224 á dagvinnutíma og fengið viðtal við hjúkrunarfræðing.
- Ef öllum spurningum er svarað játandi er ekki þörf á frekari eftirfylgd og meðferð þá lokið.

Hafa þarf samband við móttöku kvenlækningadeildar ef eftirfarandi hættumerki koma fram:

- Blæðing er það mikil að stórt bindi (næturbindi eða sambærilegt) fyllist á innan við 30 mínútum í meira en tvær klukkustundir.
- Nýrra verkja í kvið verður vart.
- Verkir svara ekki verkjalyfjum eða minnka ekki þrátt fyrir að blæðing sé hætt.
- Hiti er hærri en 38°C.

Ef erindið getur ekki beðið til næsta dags má hafa samband við skiptiborð Landspítala í síma 543 1000 og biðja um samband við símavakt bráðabjónustu kvennadeildar.

Ef um brátt ástand er að ræða á að hafa samband við 112.

Símanúmer

- Móttaka kvenlækningadeildar er opin virka daga kl. 08:00-15:45 543 3224
- Skiptiborð Landspítala (símavakt bráðabjónustu kvennadeilda) 543 1000